

KWARTAALRAPPORTAGE SIERTEELT: OPBRENGSTPRIJZEN TREKKEN AAN*Anita van der Knijff*

De laatste jaren stonden de bedrijfsresultaten van snijbloemenbedrijven behoorlijk onder druk (tabel 1). Ook de bedrijfsresultaten van pot- en perkplantenbedrijven vertoonden in 2004 een lichte achteruitgang na een aantal stabiele jaren met goede resultaten. Dalende opbrengstprijzen, zoals in 2004, en stijgende kosten waren hier debet aan.

Tabel 1 Bedrijfsresultaat en inkomen op snijbloemen- en pot- en perkplantenbedrijven (x 1.000 euro per bedrijf)

	Snijbloemenbedrijven			Pot- en perkplantenbedrijven		
	2002	2003	2004r	2002	2003	2004r
Totaal opbrengsten	619	675	700	658	736	754
Totaal betaalde kosten en afschrijvingen	560	635	655	567	643	665
Gezinsinkomen uit normale bedrijfsvoering	59	40	45	91	93	88
Buitengewone baten en lasten	-1	-2	-2	1	-13	-13
Gezinsinkomen uit bedrijf	58	38	43	92	79	75

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

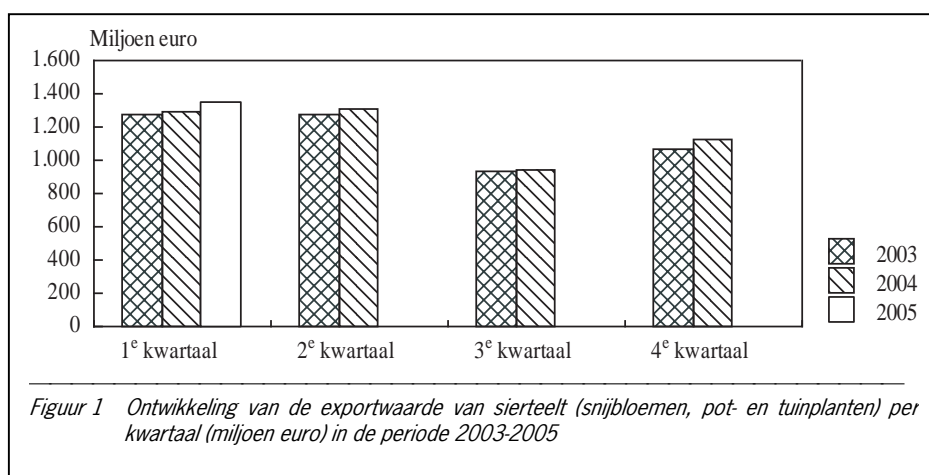
Hogere opbrengstprijzen voor snijbloemen en kamerplanten

De omzet van snijbloemen en kamerplanten uit Nederland aan de bloemenveilingen is de eerste drie maanden van dit jaar gestegen met respectievelijk 7,5 en 3,5%. Echter, een kanttekening bij deze stijging is wel op z'n plaats. De paasdagen vielen dit jaar eind maart, waardoor de paasomzet volledig in het eerste kwartaal werd gerealiseerd. Vorig jaar viel deze omzet deels in het eerste en deels in het tweede kwartaal. Bij snijbloemen nam zowel het aantal verkochte stuks als de gemiddelde opbrengstprijs toe. Gemiddeld steeg de opbrengstprijs met iets meer dan 4%. Een belangrijke uitzondering is de roos. De gemiddelde prijs voor rozen (grootbloemig en kleinbloemig) was bijna 5% lager dan in het eerste kwartaal van vorig jaar. Belangrijkste oorzaak hiervan is de sterke stijging van de aanvoer uit zowel Nederland als het buitenland. De grootste veilingomzet bij snijbloemen werd in het eerste kwartaal door tulpen gerealiseerd. Ondanks het kortere tulpenseizoen, vanwege de vroege Pasen, en de daardoor veroorzaakte grotere aanvoer, steeg de gemiddelde opbrengstprijs met 2%. Opvallend is de sterke stijging van de opbrengstprijzen voor chrysanten (+15%), na jaren van dalende prijzen. Deze prijsstijging is vooral het gevolg van een lagere aanvoer doordat telers gestopt of overgeschakeld zijn op een andere teelt. In tegenstelling tot de snijbloemen werden in de eerste drie maanden van dit jaar minder kamerplanten verkocht (-1,5%). Wel gingen meer duurdere planten over de toonbank, waarbij Phalaenopsis ongekend populair blijft. Rekening houdend met de verschuiving in het assortiment kamerplanten, nam de gemiddelde opbrengstprijs met bijna 2% toe. Ook de prijs voor perkgoed, zoals violen en primula, noteerde een plus ten opzichte van het eerste kwartaal van vorig jaar.

Exportwaarde snijbloemen stijgt harder dan pot- en tuinplanten

In het eerste kwartaal van 2005 is de totale exportwaarde van snijbloemen, pot- en tuinplanten met 4,5% gestegen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2004. De totale exportwaarde van snijbloemen, pot- en tuinplanten bedroeg in het eerste kwartaal van dit jaar 1.347 miljoen euro (figuur 1). Voor het eerst sinds 2000 nam de exportwaarde van snijbloemen met 5,4% harder toe dan die van pot- en tuinplanten (+2,5%). Dit hangt mede samen met de sterkere stijging van de opbrengstprijzen van snijbloemen. Mede door de vroege Pasen is de totale exportstijging in het eerste kwartaal van 2005 hoger dan die in 2004. De

exportwaarde naar het Verenigd Koninkrijk en Italië steeg in het eerste kwartaal bovengemiddeld. Hiermee heeft zich de stijgende trend uit 2004 doorgezet. De export naar het belangrijkste exportland, Duitsland, daalde daarentegen opnieuw. Het uitblijven van economisch herstel is hiervan de belangrijkste oorzaak. Ook de export naar de Verenigde Staten nam opnieuw af als gevolg van de dure euro ten opzichte van de dollar. Een lichtpuntje is het herstel van de export naar Zwitserland, na twee jaar van afname.

Sterke stijging energiekosten

Arbeid is voor zowel snijbloemen- als pot- en perkplantenbedrijven de belangrijkste kostenpost met bijna 30% van de totale kosten. In het eerste kwartaal zijn de arbeidskosten nauwelijks gewijzigd. Zo werd begin 2005 nog onderhandeld over een nieuwe CAO, waardoor in de praktijk veelal de oude CAO-lonen gehanteerd werden. De kosten voor energie zijn qua grootte de tweede kostenpost. Op snijbloembedrijven maken energiekosten op jaarbasis ruim 16% van de totale kosten uit, op potplantenbedrijven is dat ongeveer 9%. In het eerste kwartaal maken de energiekosten echter een nog groter deel uit van de totale kosten, omdat in deze periode ongeveer 40% van de totale hoeveelheid gas verbruikt wordt. In vergelijking met het eerste kwartaal van vorig jaar zijn de gaskosten voor de meeste bedrijven flink gestegen als gevolg van de stijgende wereldolieprijs, waaraan de gasprijs gekoppeld is. Zo nam de variabele gasprijs, bij één van de grootste gasleveranciers aan de tuinbouw, toe van 10,3 eurocent per m³ in het eerste kwartaal van 2004 naar 15,2 eurocent per m³ in het eerste kwartaal van 2005. Dit is een stijging van 47%! Uiteraard zijn er uitzonderingen. Zo zijn er ook tuinders die vorig jaar of het jaar daarvoor een vaste variabele gasprijs zijn overeengekomen met hun gasleverancier voor een periode van drie jaar of meer. Voor deze bedrijven leiden dus wijzigingen in de energiebelasting en fluctuaties in het verbruik tot verschillen in de energiekosten tussen de kwartalen en jaren. Het eerste kwartaal van 2005 werd gekenmerkt door grote temperatuurschommelingen die van invloed waren op het verbruik en mogelijk ook op de prijs bij een te krap afgesloten contractcapaciteit (maximum gasverbruik per uur). Zo was januari een zeer zachte maand, maar februari was aan de koude kant. Ook het begin van maart was zeer koud, met de laagste temperatuur ooit in maart gemeten in Nederland, terwijl de tweede helft van de maand zeer zacht was. Over het hele kwartaal gezien is het gasverbruik licht gestegen ten opzichte van het eerste kwartaal van vorig jaar. Echter, het effect van de stijgende gasprijs op de totale energiekosten is vele malen groter.

Bedrijfsresultaat

Ondanks dat de vroege Pasen een enigszins vertekend beeld geeft, kan uit de gestegen veilingomzet en de toegenomen exportwaarde geconcludeerd worden dat de handel in snijbloemen, pot- en perkplanten het eerste kwartaal van 2005 weer iets is aangetrokken. Ook op bedrijfsniveau lijkt er sprake te zijn van een

lichte stijging van de omzet per m² ten opzichte van het eerste kwartaal van 2004. Tegenover de positieve ontwikkelingen aan de opbrengstenkant staan de zeer sterk gestegen energiekosten, welke de bedrijfsresultaten flink onder druk zetten. Hierdoor moet het merendeel van de sierteeltbedrijven genoegen nemen met stagnerende bedrijfsresultaten of zelfs een verslechtering daarvan ten opzichte van het eerste kwartaal van 2004. Dit laatste geldt met name voor rozenbedrijven. Als gevolg van lagere opbrengstprijzen is de omzet van deze bedrijven lager dan vorig jaar. In combinatie met een sterke stijging van de energiekosten zijn de resultaten van deze bedrijven bepaald niet rooskleurig, temeer omdat het eerste kwartaal voor rozentelers altijd zeer belangrijk is.